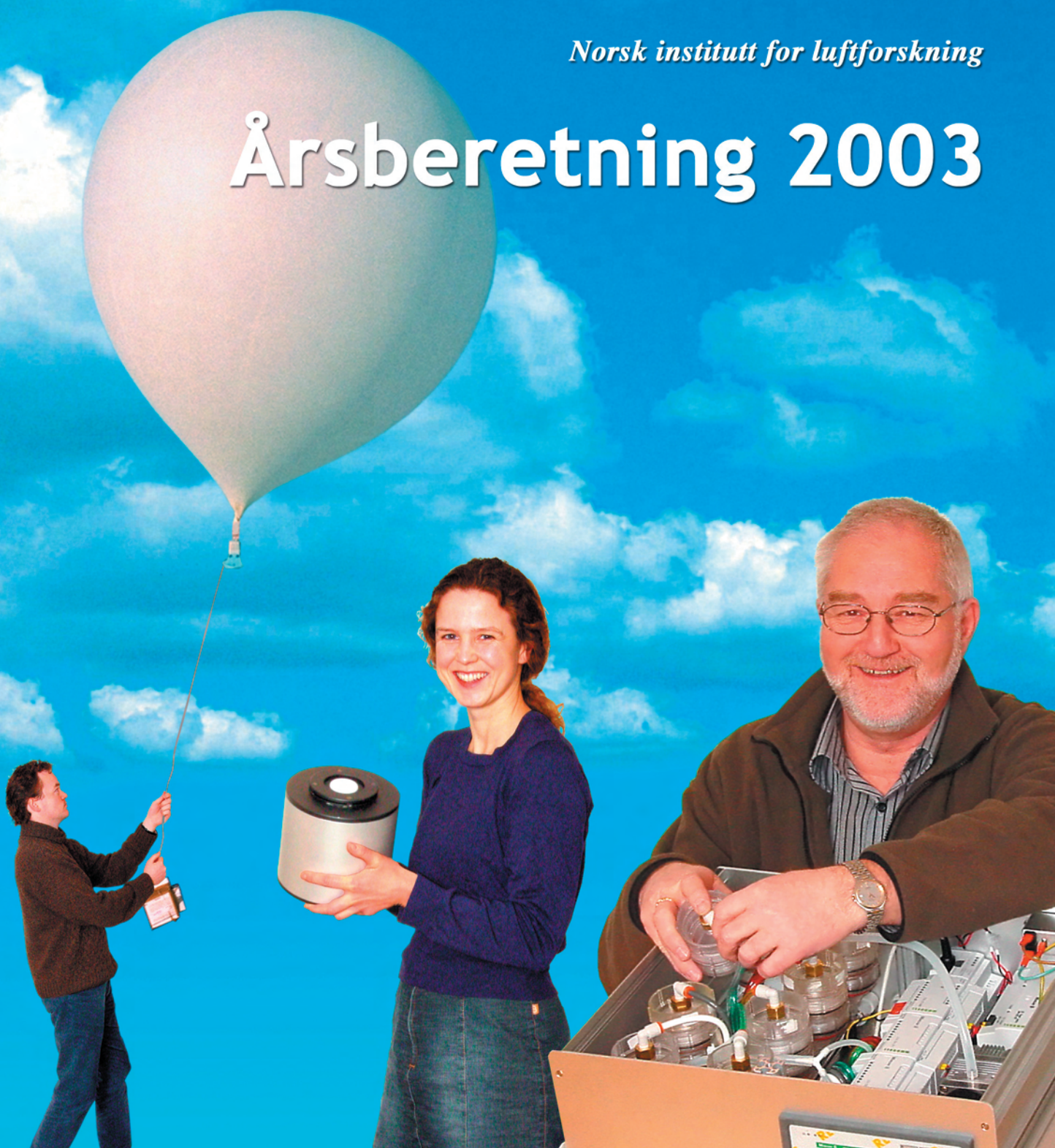

Norsk institutt for luftforskning

Årsberetning 2003

NILU på den internasjonale arena

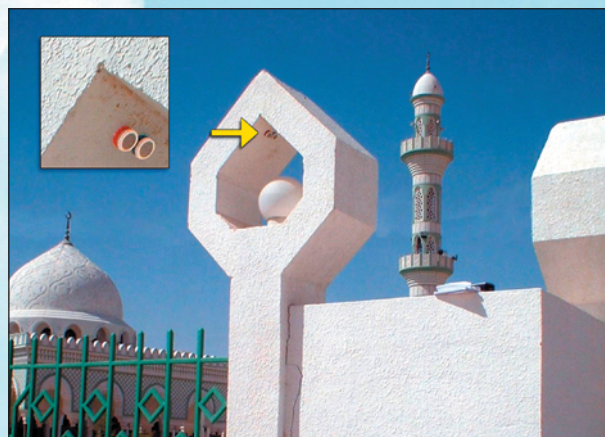
NILUs Årsrapport 2003 er utgitt på engelsk og er i år viet NILUs internasjonale engasjement. Den engelske rapporten inneholder en rekke artikler om NILU på den internasjonale arena. Denne årsberetningen er en kortversjon og er utgitt i et begrenset opplag.

En tredel av NILUs omsetning er knyttet til prosjekter på det internasjonale markedet, og denne delen øker stadig. Også nasjonale prosjekter må i dag vinnes gjennom internasjonal konkurranse.

NILU er en viktig internasjonal aktør og partner i saker relatert til luftforurensning, miljøforskning og miljøteknologi. Dette er et resultat av NILU satsing på en økende forståelse av de fundamentale mekanismene som bidrar til luftforurensning og som gjennom

Vietnam

Bruk av passive prøvetakere i en undersøkelse av luftforurensning i Abu Dhabi.

kvantitative modeller kan bedre forutsigbarhet og dermed planverktøyet.

NILU og grenseoverskridende luftforurensning

NILU har siden starten i 1969 stått sterkt innenfor Europeisk luftforskning, og deltok aktivt i etableringen av studier knyttet til langtransporterte luftforurensninger og sur nedbør-forskningen i Europa. Dette engasjementet har fortsatt i det europeiske måle- og evalueringsprogrammet (EMEP), som ble etablert i 1977. Her har NILU en sentral rolle som kjemisk koordineringscenter.

Denne internasjonale aktiviteten har en nøye sammenheng med NILUs nasjonale arbeid for å måle tilførsel av sur nedbør og eksponering av ozon i vurderingen av naturens tålegrenser.

Det er tilfredsstillende å konstatere at NILU gjennom årene har bidratt til internasjonale langsiktige forpliktelser ved at våre basiskunnskaper har vært en del av premissene i de internasjonale forhandlingene for å redusere utslipp av luftforurensninger til atmosfæren.

Klimaendringer og globale spørsmål

NILU bidrar også til internasjonal kunnskap om årsakene til de globale klimaendringene. NILU har ansvaret for målingene som pågår på Zeppelin fjellet ved Ny-Ålesund.

Zeppelinstasjonen er sentral i overvåkingen av det globale atmosfæriske miljøet. Data derifra spiller en viktig nasjonal og internasjo-

nal rolle for kartleggingen av klimaendringer; stratosfæreozon- og UV-endringer; miljøgifter (persistente organiske forurensninger som PCB, tungmetaller som kvikksølv); og langtransporterte luftforurensninger (sur nedbør, partikler, overgjødning, og bakkenær ozon).

Europeiske forskningsprosjekter

I løpet av de fem siste årene har NILU vært involvert i nesten 100 EU-prosjekter. NILU har databaser for 42 programmer og har vært koordinerende institutt for 19 prosjekter. Hovedtema for NILUs deltagelse er bl.a. relatert til ozonlag og UV stråling, klimaendringer, satellittovervåking, forandringer i atmosfærens sammensetning, utslipp fra fly, partikler i atmosfæren, luftforurensning i byer, regionale og globale utslipp av miljøgifter, standardisering av målemetoder, elektronisk distribusjon av miljødata og virkningen av miljøet på bygninger og materialer.

NILU i EEA

NILU er en del av temasenteret for luftkvalitet og klimaendringer (ETC-ACC) under EUs miljøbyrå (EEA). NILUs engasjement i EEA inkluderer bidrag til utvikling av et Europeisk måle nettverk og styringen av dataflyten. Instituttet sørger også for bidrag til rapporter om luftkvaliteten i Europa og til utvikling av direktivene. NILU har vært ansvarlig for utviklingen av EUROAIRNET, som er EEA's måle nettverk for luftkvalitet.

Systemer for planlegging av luftkvalitet verden rundt

En av hovedutfordringene i dagens samfunn er å ha presis og hensiktsmessig tilgang til relevante og gode miljødata for å gripe inn når retningslinjer og grenseverdier er overskredet.

Dette var utfordringen som en gruppe forskere fikk da en ny generasjon GIS baserte måle- og planleggingssystem skulle utvikles. Måledatabasen og planleggingsverktøyet AirQUIS, som er utviklet av NILU, kombinerer moderne sensor og måleteknologi med IT-baserte data-innhentingsløsninger, kvalitets-sikring av data, statistikk, grafisk presentasjonsverktøy og numeriske modeller.

Web baserte eller SMS baserte løsninger er også blitt utviklet og anvendt for distribusjon og presentasjon av målinger og modellresultater. AirQUIS-systemet blir nå etablert og anvendt i store byer, og i flere land verden over. Systemet blir også brukt som planleggingsverktøy for å sikre en "optimal" og mest kostnadseffektiv reduksjon av luftforurensningene.

Ny direktør på NILU:

Gunnar Jordfald

Gunnar Jordfald overtok som direktør for Norsk institutt for luftforskning (NILU) den 15. september 2003.

Gunnar Jordfald (57) kommer fra stillingen som direktør ved Statens næringsmiddeltilsyn (SNT). Jordfald er utdannet sivilingeniør i industriell kjemi fra Norges tekniske høgskole (NTH) i Trondheim.

Han har allsidig og bred yrkeserfaring, bl.a. som seniorrådgiver i Landbrukets bygge- og rasjonaliseringskontor, prosjektleder i Norges teknisk naturvitenskapelig forskningsråd og en rekke stillinger i Statens forurensningstilsyn, bl.a. som fungerende direktør i perioden 1990-92.

Han har også internasjonal erfaring som nasjonal ekspert i FN-organisasjonen UNEP i Geneve og som nasjonal ekspert i EU-kommisjonen utsendt fra Miljøverndepartementet. Han har også vært prosjektleder i NORAD, og var aktiv i utformingen av miljøprosjekter i utviklingsland.

Internasjonal og nasjonal koordinering

NILU har som mål å ha sterkt samarbeid med institutter som har lignende kompetanse og ekspertise, nasjonalt eller internasjonalt. Dette har ført til etableringen av en strategisk allianse, Miljøalliansen, sammen med Norsk institutt for vannforskning (NIVA), Norsk institutt for by og regionforskning (NIBR), Norsk institutt for naturforskning (NINA), Norsk institutt for kulturminneforskning (NIKU) og Senter for jordfaglig miljøforskning (JORDFORSK).

NILU har lang erfaring i koordinering av internasjonale programmer. Siden 1970 har NILU koordinert en del av det Europeiske måle- og evalueringsprogrammet (EMEP). NILU har vært sekretariat for Nordisk Ministerråds klima-program, og vært datasenter for flere Europeiske forskningsprosjekter. Instituttet har også koordinert flere EU-programmer og ved slutten av 2003 er NILU også invitert til å delta i de nye "European Integrated Projects" og i "Networks of Excellence".

Gunnar Jordfald
Gunnar Jordfald

Styrets beretning 2003

Virksomhetens art og hvor den drives

Stiftelsen Norsk institutt for luftforskning (NILU) utfører forskning og utredning av tekniske, økonomiske, hygieniske og andre miljømessige spørsmål i forbindelse med forurensning av luft og rensing av luft.

NILU betjener det nasjonale markedet for forsknings- og utviklingsoppgaver innenfor feltet med 65% av omsetningen og har en utstrakt internasjonal orientering med 35% av omsetningen.

Det heleide datterselskapet, NILU Products AS (NP), etablert 1996, har som hovedformål å ivareta morselskapets strategiske eierinteresser og kommersialisering av systemer og produkter utviklet av NILU. NILU Polska sp.z.o.o. ble etablert i 2001 av NP med eierandel på 90%.

NILUs virksomhet drives fra egne lokaler på Kjeller i Skedsmo kommune og har avdelingskontor i Tromsø.

Sentrale oppgaver i 2003

Basisbevilgningen fra Norges forskningsråd utgjør 10% av instituttets omsetning. Knappt en tredel av bevilgningen er øremerket Strategiske instituttprogrammer (SIP). NILUs fire SIPer er spesielt innrettet mot fremtidige arbeidsområder:

- Jordobservasjon
- Partikler i luft (PIL)
- Air Quality Management System (AQMS)
- Konsekvensutredninger (felles SIP med de øvrige miljøinstituttene)

Avdelingen i Tromsø har sine viktigste oppgaver innenfor biodiversitet, jordobservasjon, ozon og UV. Avdelingen arbeider nært sammen med de øvrige institusjonene i Polarmiljøsenteret gjennom de felles Senterprogrammene og i tett kontakt med fagmiljøene på Kjeller.

NILU har i snart 15 år deltatt i EUs rammeprogram for forskning og teknologisk utvikling (FP). I 2003 har NILU deltatt i til sammen 41 EU-prosjekter under FP5. De viktigste temaene instituttet deltar i er

ozonlags- og UV-endringer, forurensning og klimaendringer, satellittvalideringer, atmosfærekjemiske endringer, partikler i luft, regional og global spredning av miljøgifter, standardisering av målemetoder, elektronisk distribusjon av miljødata og miljøpåvirkning på bygningsmaterialer.

FP6 hadde sin første "call" med frist våren 2003. NILU ble sammen med en rekke andre anerkjente forskningsinstitusjoner i Europa godkjent som Network of Excellence innen luftforurensning. Nettverket har fått betegnelsen ACCENT, som står for "Atmospheric Composition Change: an European Network".

NILU oppnådde i 2002 å bli deltaker i et Nordic Centre of Excellence (NcoE)/ nordisk senter for fremragende forskning innen biosfære, aerosoler, skyer og klimavekselvirkninger. Målsetningen er å studere aerosolpartiklers betydning for klimaendringer og helse, som faglig sett passer godt til ovennevnte SIP om partikler i luft.

Utvikling og anvendelse av det integrerte miljøsystemet AirQUIS, som kobler sammen målinger, databehandling, geografisk informasjonssystem (GIS), beregning og presentasjon av luftkvalitet er hovedkomponenter i flere nye prosjekter i løpet av året, både innenlands og internasjonalt, herunder også EU-prosjekter. NILU satses fortsatt tungt på videre utvikling og anvendelse av det integrerte miljøsystemet AirQUIS som integrerer målinger, datahåndtering, GIS, beregning og presentasjon av luftkvalitet. I samarbeid med Met.no anvendes AirQUIS til varsling av luftforurensning i Oslo. Systemet er sentralt i et IST-prosjekt under EUs 5.

Ved slutten av 2003 besto NILUs styre av følgende personer (fra venstre): Ingegerd K. Rafn, Inga Fløisand, Signe Nånndal, Roland Paltiel, Ole Christian Torpp (styreleder), Terje Johansen. Trond Iversen var ikke tilstede da bildet ble tatt.

rammeprogram, og det er gjort flere avtaler om bruk av systemet andre steder i løpet av året, både i Norge og i utlandet.

Overvåkning av langtransportert luftforurensning på oppdrag fra SFT er fortsatt en svært viktig oppgave. NILU spiller en sentral rolle i europeiske aktiviteter ved deltakelse i temasenteret for luftkvalitet og klimaendringer (ETC-ACC) under EEA (EUs miljøbyrå), sammen med Met.no. På nasjonal basis har SFT gitt NILU i oppgave å være et nasjonalt referanselaboratorium for luftkvalitet. NILU har i mange år vært akkreditert for måling av luftkvalitet og meteorologiske parametere samt for kjemiske analyser.

Kompetanseoverføring til bistandsland har en viktig plass med prosjekter i Botswana, Egypt, Sør-Afrika, Kina, India og Vietnam. De viktigste temaene er etablering av infrastruktur for å kartlegge luftkvalitet og utføre tiltaksstudier, samt kompetanseoverføring.

Fortsatt drift

Forutsetningen om fortsatt drift er til stede, og årsregnskapet for 2003 er satt opp på dette grunnlaget.

Utsiktene til den videre drift anses tilfredsstillende basert på en tilstrekkelig kontraktsreserve ved årets utgang, i tillegg til den direkte støtten gjennom Basisbevilgningen og en rimelig forventning om nye kontrakter i 2004.

Likestilling

NILU legger vekt på en balansert kjønnsmessig sammensetning av ansatte og i styret.

Virksomhetens retningslinjer, lønssystem osv. er kjønnsnøytrale. Av 145 ansatte er 57 kvinner og 88 menn. Styret består av 3 kvinner og 4 menn.

Arbeidsmiljø

Instituttet har prosedyrer for HMS-arbeidet, og det er gjennomført revisjoner av systemet i tråd med "Forskrift om internkontroll – helse og sikkerhet". Det avgis årsrapport til Arbeidstilsynet om tiltak og status.

Det har ikke inntruffet arbeidsulykker som har medført fravær i 2003.

Det totale sykefraværet sank fra 3,1% til 2,9% i 2003.

Ytre miljø

Virksomheten forurenser i ubetydelig grad det ytre miljø. Det praktiseres kildesortering for ordinært avfall, mens spesialavfall leveres til godkjent mottak.

Anvendelse av overskudd

Styret foreslår at årsoverskuddet på kr 4 165 391 i morselskapet, som i konsernet, overføres til annen egenkapital.

Kjeller, 22. mars 2004

I styret for Norsk institutt for luftforskning

Ole Christian Torpp
Styreleder

Terje Johansen

Trond Iversen

Ingegerd K. Rafn

Signe Nämndal

Inga Fløisand

Roland Paltiel

Gunnar Jordfald
Direktør

Revisjonsberetning for regnskapsåret 2003

Jeg har revidert årsregnskapet for Norsk institutt for luftforskning for regnskapsåret 2003 som viser et overskudd på kr 4 165 39,- for både mor-selskapet og konsernet. Jeg har også revidert opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet. Årsregnskapet består av resultatregnskap, balanse, kontantstrømoppstilling, noteopplysninger og konsernregnskap. Årsregnskapet og årsberetningen er avgitt av selskapets styre og daglig leder. Min oppgave er å uttale meg om årsregnskapet og øvrige forhold i henhold til revisorlovens krav.

Jeg har utført revisjonen i samsvar med revisorloven og god revisjonsskikk. God revisjonsskikk krever at jeg planlegger og utfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon. Revisjonen omfatter kontroll av utvalgte deler av materialet som underbygger informasjonen i årsregnskapet, vurdering av de benyttede regnskapsprinsippene og vesentlige regnskapsestimater, samt vurdering av innholdet i og presentasjonen av årsregnskapet. I den grad det følger av god revisjonsskikk, omfatter revisjonen også en gjennomgang av selskapets

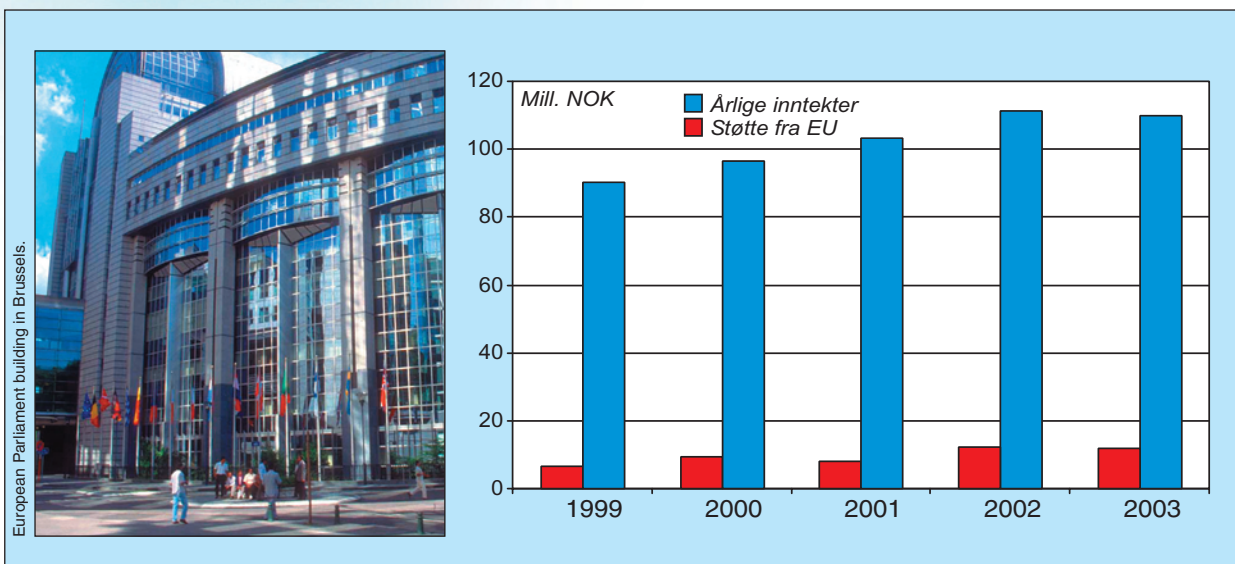
formuesforvaltning og regnskaps- og internkontrollsystemer. Jeg mener at min revisjon gir et forsvarlig grunnlag for min uttalelse.

Jeg mener at

- årsregnskapet er avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et uttrykk for selskapets og konsernets økonomiske stilling pr. 31. desember 2003 og for resultatet og kontantstrømmene i regnskapsåret i overensstemmelse med god regnskapsskikk.
- ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god regnskapsskikk.
- opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Oslo, 22. mars 2004

Helge Thorvik
Statsaut. Revisor

Resultatregnskap for NILU

	Note	Konsern		Morselskap	
		2003	2002	2003	2002
Driftsinntekter					
Prosjektinntekter	1	96 618 118	96 490 724	96 618 118	96 490 724
Basisbevilgning	2	11 388 000	11 740 000	11 388 000	11 740 000
Salgsinntekter		1 295 959	2 554 184	0	0
Salg av varige driftsmidler		0	0	0	0
Diverse inntekter		479 260	265 120	479 260	265 120
Driftsinntekter		109 781 337	111 050 028	108 485 378	108 495 844
Driftskostnader					
Lønn og sosiale kostnader	3	-66 727 708	-63 856 895	-66 244 268	-63 295 403
Direkte prosjektkostnader	1	-19 135 617	-21 764 817	-19 135 617	-21 764 817
Endring prosjekter i arbeid		738 514	-2 034 229	738 514	-2 034 229
Vareforbruk		-717 702	-1 120 947	0	0
Husleie, lys, brensel o.l.		-3 790 235	-3 311 108	-3 790 235	-3 311 108
Forbruksmatr., drift og vedl.		-8 625 643	-8 308 690	-8 503 596	-8 183 147
Reiser og møter		-564 401	-823 690	-564 401	-823 690
Kontorhold		-2 426 037	-2 112 253	-2 426 037	-2 112 253
Andre kostnader		-575	-13 937	-575	-13 937
Tap på fordring		-411 185	-100 668	-411 185	-100 668
Avskrivning	4	-5 119 131	-5 347 069	-4 889 343	-5 297 569
Driftskostnader		-106 779 720	-108 794 304	-105 226 743	-106 936 822
Driftsresultat		3 001 616	2 255 724	3 258 634	1 559 022
Finansinntekter og finanskostnader					
Inntekt fra investeringer i datterselskapet				412 828	1 019 742
Inntekt fra investering i tilknyttede selskaper	7	84 998	809 300		
Gevinst ved salg av aksjer		236 537	0		
Renter mor-/datterselskap		0	0	0	504 000
Renteinntekter		1 217 964	1 370 504	1 196 233	1 356 870
Andre finansinntekter		293 331	71 884	293 331	53 300
Rentekostnader	5	-435 788	-886 071	-435 500	-886 013
Andre finanskostnader		-564 481	-1 480 405	-560 136	-1 480 405
Netto resultat finansposter		832 561	-114 788	906 756	567 494
Ordinært resultat før skattekostnad		3 834 178	2 140 936	4 165 391	2 126 516
Skattekostnad på ordinær resultat	6	331 213	-14 420	0	0
Årsoverskudd		4 165 391	2 126 516	4 165 391	2 126 516
Disponering av årsoverskuddet					
Avsatt til annen egenkapital	11	4 165 391	2 126 516	4 165 391	2 126 516

Balansen for år 2003

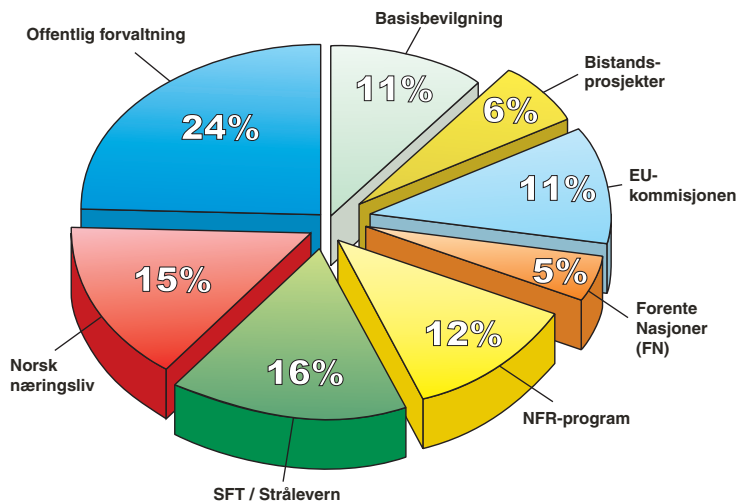
Eiendeler	Note	Konsern		Morselskap	
		31.12.2003	01.01.2003	31.12.2003	01.01.2003
Anleggsmidler					
<i>Immateriell eiendeler</i>					
Aktivert forsknings- og utviklingskostnad		1 659 000			
<i>Varige driftsmidler</i>					
Nybygg Kjeller	4	22 001 600	23 463 109	22 001 600	23 463 109
Instrumenter/feltutstyr	4	4 708 000	5 666 200	4 708 000	5 666 200
Datautstyr	4	844 700	833 500	844 700	833 500
Inventar	4	505 200	575 700	505 200	575 700
Varige driftsmidler, NILU Products	4	53 000	98 400	0	0
Sum varige driftsmidler		28 112 500	30 636 909	28 059 500	30 538 509
<i>Finansielle anleggsmidler</i>					
Netto pensjonsmidler		34 400	11 600		
Investeringer i datterselskap	7	88 749	-10 984	1 560 277	1 147 449
Lån til datterselskap	8	0	110 000	1 790 000	6 300 000
Investeringer i tilknyttede selskaper	7	966 802	981 537	0	0
Investeringer i aksjer	7	1 646 216	5 468 958	1 646 216	129 000
Depositum/div. andeler		43 450	56 750	43 450	56 750
Sum finansielle anleggsmidler		2 779 617	6 617 861	5 039 943	7 663 199
Sum anleggsmidler		32 551 117	37 254 770	33 099 443	38 171 708
<i>Omløpsmidler</i>					
Varebeholdning, NILU Products	9	1 715 600	1 475 400	0	0
Oppdrag i arbeid	9	8 111 462	7 372 949	8 111 462	7 372 949
Kundefordringer		7 649 202	7 281 681	7 441 780	6 934 395
Fordring på konsernselskap		0	0	2 386 707	1 468 423
Andre kortsiktige fordringer		2 568 590	1 794 426	1 810 023	1 794 426
Bankinnskudd og kassebeholdning	10	42 367 542	33 252 520	42 223 329	32 498 888
Sum omløpsmidler		62 412 396	51 176 975	61 973 301	50 069 080
Sum eiendeler		94 963 513	88 431 745	95 072 744	88 240 788
<i>Egenkapital og gjeld</i>					
Innbetalt egenkapital					
Grunnkapital		10 000 000	10 000 000	10 000 000	10 000 000
Opptjent egenkapital					
Annen egenkapital	11	45 104 756	40 939 365	45 104 756	40 939 365
Sum egenkapital		55 104 756	50 939 365	55 104 756	50 939 365
Gjeld					
<i>Avsetning for forpliktelser</i>					
Pensjonsforpliktelser	12	2 276 100	2 083 800	2 276 100	2 083 800
Utsatt skatt		0	0	0	0
<i>Annen langsiktig gjeld</i>					
Pantelån	13	8 977 500	9 832 500	8 977 500	9 832 500
Sum langsiktig gjeld		11 253 600	11 916 300	11 253 600	11 916 300
<i>Kortsiktig gjeld</i>					
Leverandørgjeld		6 585 451	4 694 698	6 569 316	4 644 035
Gjeld til datterselskap		0	0	228 252	0
Forskudd fra oppdragsgivere		7 998 912	7 954 439	7 998 912	7 954 439
Forskudd vedr. forvaltingsoppdrag	1	1 114 437	748 245	1 114 437	748 245
Betalbar skatt		0	14 420		
Skyldige offentlige avgifter	14	5 201 558	5 884 234	5 142 947	5 817 778
Påløpt feriepengelønn		7 621 189	6 196 857	7 576 914	6 137 439
Annen kortsiktig gjeld		83 610	83 187	83 610	83 187
Sum kortsiktig gjeld		28 605 157	25 576 080	28 714 388	25 385 123
Sum gjeld		39 853 757	37 492 380	39 967 988	37 301 423
Sum egenkapital og gjeld		94 963 513	88 431 745	95 072 744	88 240 788

Kontantstrømanalyse

	Konsern		Morselskap	
	2003	2002	2003	2002
Operasjonelle aktiviteter				
Årets resultat før skatter	3 834 178	2 140 936	4 165 391	2 126 516
Periodens betalte skatt	-14 420	0	0	0
Tap ved skrotning av gammelt utstyr	0	0	0	0
Korrigert for ukurans i varebeholdningen	197 989	21 714	0	0
Ordinære avskrivninger	5 119 131	5 347 069	4 889 343	5 297 569
Korrigerings av rentekostnad med bidrag fra MD	0	-104 963	0	-104 963
Inntekt. ved bruk av egenkap.metoden vedr. aksjer	-84 998	-809 300	-412 828	-1 019 742
Gevinst ved salg av aksjer	-236 537	0	0	0
Endring i varelager	-438 189	-217 314	0	0
Endring i kundefordringer	-1 738 901	-2 610 092	-1 878 765	-2 315 670
Endring i leverandørgjeld	2 119 005	-1 183 532	2 153 533	-1 153 945
Endring i pensjonsforpliktelse	169 500	-38 400	192 300	-26 100
Endring i andre tidsavgrensninger	1 237 707	1 172 602	888 017	668 432
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter A	10 164 465	3 718 720	9 996 991	3 472 097
Investeringsaktiviteter				
Innbetalinger fra datterselskap	0	25 000		
Kjøp av aksjer	-1 517 216	-30 000	-1 517 216	-30 000
Utbetaling ved investering i forskning og utvikling	-1 843 388	0	0	0
Mottatt tilskudd fra MD vedr. finansiering av nybygget	0	2 500 000	0	2 500 000
Utbetaling ved investering i varige driftsmidler	-2 410 334	-3 124 970	-2 410 334	-3 124 970
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter B	-5 770 938	-629 970	-3 927 550	-654 970
Finansieringsaktiviteter				
Utbetaling ved nedbetaling av langsiktig gjeld	-855 000	-3 251 639	-855 000	-3 251 639
Innbetalt lån fra datterselskap	0	0	4 510 000	0
Innbetaling ved salg av aksjer	5 576 495	0		
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter C	4 721 495	-3 251 639	3 655 000	-3 251 639
Netto endring i kontanter og bankinnskudd gjennom året	A+B+C 9 115 022	-162 889	9 724 441	-434 512
Beholdning av kontanter og bankinnskudd 1.1	33 252 520	33 415 409	32 498 888	32 933 400
Beholdning av kontanter og bankinnskudd 31.12	42 367 542	33 252 520	42 223 329	32 498 888

Inntekter 2003

Noter til regnskapet

Konsernregnskapet består av morselskapet NILU og det heleide datterselskapet NILU Products AS. Aksjesbesittelsen i datterselskapet og alle interne transaksjoner er eliminert.

Med virkning fra 1.1.1999 innførte NILU nye regnskapsprinsipper i samsvar med regnskapsloven av 1998.

Kundefordringer og andre fordringer oppføres til pålydende etter fradrag for avsetning til mulige tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av en individuell vurdering av de enkelte fordringene. I tillegg gjøres en uspesifisert avsetning av kundefordringer for å dekke antatt tap.

Note 1 Prosjektinntekter

Forvaltningsprosjektene er, som i tidligere år, trukket ut av resultatregnskapet for å få frem reell omsetning. For 2003 utgjorde forvaltningskostnadene 10,2 mill. kr og for 2002 13,1 mill. kr. Tilsvarende beløp er tatt ut av direkte prosjektkostnader. Forskuddsinnbetaling på forvaltningsprosjektene er satt opp som egen post i balansen for 2003 med kr 1 114 437 og for 2002 med kr 748 245.

Note 2 Basisbevilgning

		2003	2002	2001
Grunnbevilgning	Kap. 1410	8 788 000	8 340 000	8 140 000
Instituttprogram	Kap. 1410	2 600 000	3 400 000	3 400 000
Sum		11 388 000	11 740 000	11 540 000

Note 3 Ansatte, godtgjørelse m.m.

	2003	2002	2003	2002
	Konsern	Konsern	Morselskap	Morselskap
Lønn	53 699 996	50 937 969	53 307 038	50 560 339
Lønnsavregning NILU Products AS	-1 743 190	-244 895	-1 743 190	-244 895
Folketrygdavgift	7 660 106	7 463 132	7 601 057	7 403 003
Statens Pensjonskasse (SPK)	5 382 944	4 055 497	5 359 057	4 022 268
Bistand fra konsernselskapet	28 306	101 568		
Endring pensjonsforpliktelse	169 500	-38 400	192 300	-26 100
Andre personalkostnader	1 530 046	1 582 024	1 528 006	1 580 788
Sum lønnskostnader	66 727 708	63 856 895	66 244 268	63 295 403
Økning i premie SPK skyldes avsetning på:			1 142 815	
Daglig leder har mottatt en samlet godtgjørelse på:			652 311	
Det er utbetalt en samlet godtgjørelse til styret på:			227 500	
Gjennomsnittlig antall ansatte:			144	
Kostnadsført revisorhonorar (NILU & NP):			81 650	

Note 4 Varige driftsmidler

		Nybygget	Instrument	Data - utstyr	Kontor- utstyr	Sum	FoU- kostnader	Instrument	Sum:
		NILU	NILU	NILU	NILU	Morselskap	NILU Products	NILU Products	Konsern
Anskaffelseskost	01.01.2003	73 070 514	50 656 856	11 925 610	5 148 019	140 800 999		260 661	141 061 660
Tilgang i året			1 687 944	658 698	63 692	2 410 334	1 843 388	0	4 253 722
Avgang i året			- 27 804			-27 804			-27 804
Anskaffelseskost	31.12.2003	73 070 514	52 316 996	12 584 308	5 211 711	143 183 529	1 843 388	260 661	145 287 578
Akkumulert avskrivning	01.01.2003	49 607 405	44 990 656	11 092 110	4 572 319	110 262 490		162 261	110 424 751
Årets ordinære avskrivning		1 461 509	2 646 144	647 498	134 192	4 889 343	184 388	45 400	5 119 131
Tilbakeført avskrivning			- 27 804			-27 804			-27 804
Akkumulert avskrivning	31.12.2003	51 068 914	47 608 996	11 739 608	4 706 511	115 124 029	184 388	207 661	115 516 078
Bokverdi	31.12.2003	22 001 600	4 708 000	844 700	505 200	28 059 500	1 659 000	53 000	29 771 500
Avskrivningssatser, linære		2,0%	20,0%	25,0%	12,5%		20,0%	20,0%	

Note 5 Rentekostnad

Rentekostnadene gjelder hovedsakelig pantelånet.

Note 6 Skatter

NILU er fritatt for skatteplikt for hovedvirksomheten.

Datterselskapet er skattepliktig, og skatteposisjonene fremkommer nedenfor.

Beregning av årets skatter:	
Ordinært resultat før skattekostnad	81 615
Renteinntekt skatteoppgjør for 2002	288
Tilbakeført resultat tilknyttet selskaper	-84 998
Forskjell mellom regnskaps- og skattemessig gevinst ved salg av aksjer	-56 556
Endring i forskjell mellom regnskaps- og skattemessige verdier	193 504
Til beskatning i 2003	133 853
Betalbar skatt = 28% av 133,800	37 464
Refusjon av skatt på FoU-investering = 20% av 1,843,388	-368 677
Til utbetaling i 2004	-331 213

Av forsiktighetshensyn er det ikke beregnet utsatt skattefordel.

Note 7 Aksjer

NILU Products AS er heleid med kr 750.000 i aksjekapital.

NILU har pr. 31.12.2003 aksjer i følgende selskaper:

Selskap	Aksje- kapital eid	Antall aksjer pr. aksje	Pålydende verdi	Bokført
Campus Kjeller AS	246 700	80	100	86 000
Campus Kjeller AS	3 577 150	266	61	16 226
Campus Kjeller AS	37 148 573	24590	61	1 499 990
Instidata AS	100 000	40	100	4 000
Miljøalliansen AS	150 000	30	1 000	30 000
Miljøforskningssenteret AS	100 000	10	100	1 000
Norrøna Barnehage AS	60 000	1	2 000	2 000
Polarmiljøssenteret AS	60 000	14	500	7 000
Total				1 646 216

NILU Products AS har pr. 31.12.2003 aksjer i følgende selskaper:

Tilknyttete selskaper er	Anskaffelses-tidspunkt	Forretnings-kontor	Eierandel	Stemme-andel
NILU Polska Ltd.	2001	Polen	90 %	90 %
Unilab Analyse AS	1998	Tromsø	49 %	49 %

Selskapene er fra og med 1999 regnskapsført etter egenkapitalmetoden, se tabell nedenfor.

	NILU Polska Ltd	Unilab Analyse AS	SUM
Anskaffelseskost	96 011	1 500 000	1 596 011
Balanseført egenkapital på kjøpstidspunktet	96 011	1 048 078	1 144 089
Goodwill		451 922	451 922
Inngående balanse 1.1.2003	-10 984	981 537	970 553
herav uavskrevet goodwill		-90 250	-90 250
Andel årets resultat	99 472	26 915	126 387
Korrigert resultat fra 2002	261	48 600	48 861
Avskrevet goodwill 20%		-90 250	-90 250
Sum resultatført 2003	99 733	-14 735	84 998
Utgående balanse 31.12.2003	88 749	966 802	1 055 551

Note 8 Lån til datterselskap

Morselskapet har lånt kr 1 790 000 til NILU Products AS i forbindelse med aksjekjøp. Lånet er redusert vesentlig i 2003 etter salg av aksjer i Environmental Systems AS.

Note 9 Oppdrag i arbeid og varebeholdning

Verdien av oppdrag i arbeid består av utført prosjektarbeid som ikke er fakturert. Fakturerbar verdi er nedskrevet med 20% en bloc som i tidligere år. I tillegg er det nedskrevet etter vurdering av hvert enkelt prosjekt med hensyn til risiko for overskridelse. Dette medfører at avsetning fra år til år kan variere noe også prosentvis.

Pr. 31.12.2003 er avsetningen noe høyere enn ved forrige årsskifte, og %-vis avsetning av fakturerbar verdi er 49%. Avsetningen anses forsvarlig etter konkret vurdering av den fakturerbare verdi for enkelte oppdrag.

Prosjektoppdrag morselskapet	31.12.2003	31.12.2002	31.12.2001	31.12.2000
Fakturerbar verdi	15 983 328	12 537 186	14 320 972	12 542 290
Avsetning	- 7 871 866	-5 164 237	-4 913 794	- 3 588 458
Sum oppdrag i arbeid	8 111 462	7 372 949	9 407 178	8 953 832
Avsetning i % av fakturerbar verdi	49%	41%	34%	29%

Varebeholdning i datterselskapet er vurdert til anskaffelseskostnad.

Note 10 Bundne midler

Av bankinnskuddet er kr 3 142 593 bundet i skattetrekksmidler, hvorav kr 3 100 425 i morselskapet.

Note 11 Annen egenkapital

Annen egenkapital	Konsern	Mor-selskap
Annen egenkapital pr. 1.1.2003	40 939 365	40 939 365
Årsoverskudd	4 165 391	4 165 391
Annen egenkapital pr. 31.12.2003	45 104 756	45 104 756

Note 12 Pensjonsforpliktelse

Selskapets pensjonsforpliktelse dekkes via Statens Pensjonskasse (SPK) som alle ansatte er medlem i.

I forbindelse med innføring av den nye regnskapsloven har selskapet beregnet sin netto pensjonsforpliktelse etter ny norsk regnskapsstandard. Aktuarberegningen er utført av Statens Pensjonskasse og bygger på forventet avkastning 7%, diskonteringsrente på 6%, årlig lønnsvekst 3,3% og årlig G-regulering på 2,9%.

	Konsern	Mor-selskap
Årets kostnadsførte pensjonsforpliktelse består av:		
Netto endring i pensjonsforpliktelse	169 500	192 300
Innbetalt pensjonspremie	3 689 721	3 670 611
Innbetalt til premie til AFP	550 408	545 631
Avsatt fremtidig pensjonspremie	1 142 815	1 142 815
Sum	5 552 444	5 551 357

Note 13 Pantstillelser - nedbetaling av lån

Av selskapets gjeld er kr 8 977 500 sikret med pant i bygningen som pr. 31.12.2003 hadde en bokført verdi på kr 22 001 600. Restlånet nedbetales med halvårlige avdrag frem til 30.06.2014.

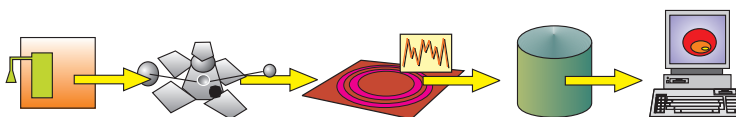
Note 14 Merverdiavgift

I forbindelse med merverdiavgiftsreformen som ble innført 01.07.2001 er det oppstått diskusjon om tilskudd til forskningsinstituttene skal ses på som omsetning utenfor merverdiavgiftsloven. Dette vil ha betydning for størrelsen av fradragretten for inngående merverdiavgift. Flere forskningsinstitutter har tatt problemet opp med Finansdepartementet, og det ventes avklaring i løpet av 2004.

NILU har i sine regnskaper krevd fullt fradrag for inngående merverdiavgift. Hvis dette ikke blir godtatt av Finansdepartementet må det innbetales ca. 4 mill kroner. Det er ikke foretatt noen avsetning i regnskapet for dette beløpet.

AirQUIS

markedsføres av NILU
over hele verden

NILU Årsberetning 2003

Norsk institutt for luftforskning - NILU

(Hovedkontor), postboks 100, Instituttveien 18,
2027 Kjeller, Norway
Tel: 63 89 80 00
Fax: 63 89 80 50

NILU-Tromsø i Polarmiljøsentret

(Avdeling) Hjalmar Johansens gate 14,
9296 Tromsø, Norway
Tel: 77 75 03 75
Fax: 77 75 03 76

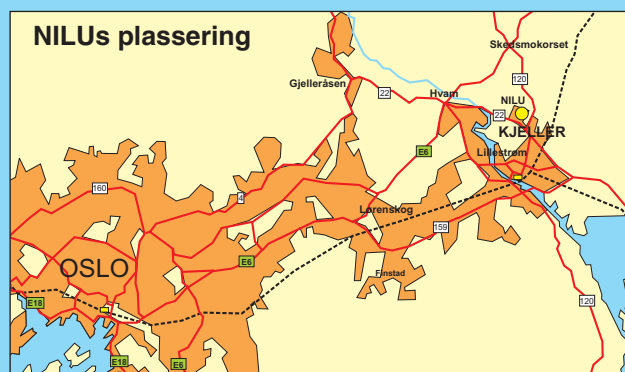
NILUs underselskaper:

NILU Products AS

Post-adresse: Postboks 100,
NO-2027 Kjeller, Norway
Tel: 63 89 80 00
Fax: 63 89 80 50

NILU Polska Ltd.

ul. Barbary 21 A,
PL-40-053 Katowice,
Poland
Tel./Fax: +48 (032) 2 570 858

NILUs laboratorier er
akkrediteret i henhold til
NS-EN ISO/IEC 17025.
Akkrediteringsnummer er
P 008.

Redaktør: Bjarne Sivertsen

Grafisk formgivning: Finn Bjørklid

Trykk: VBH-trykk, Lillestrøm, Norge

Trykket på klorinfritt papir (100% TCF)

ISBN 82-425-1592-1